

Odkrycie bunkra w Grabowcu

Historia ma to do siebie, że niekiedy ukrywa swoje tajemnice głęboko pod ziemią, czekając na tych, którzy zechcą je odkryć. Na terenie naszej gminy w Grabowcu odkopano bunkier z czasów II wojny światowej - prawdopodobnie jeden z dwóch tak dobrze zachowanych fortyfikacji tego typu w Polsce. To niezwykle znalezisko jest nie tylko historycznym obiektem, ale i niemym świadkiem dramatycznych wydarzeń sprzed ponad 80 lat.

II wojna światowa pozostawiła po sobie liczne blizny na ziemiach polskich - nie tylko w sercach ludzi, ale także w krajobrazie. Fortyfikacje, bunkry i schrony to materialne ślady tamtych dni, przypominające o lęku, walce i determinacji żołnierzy oraz cywilów. Dziś, kiedy kolejne pokolenia próbują odnaleźć tożsamość w przeszłości - takie odkrycia pozwalają lepiej zrozumieć, jak wyglądała rzeczywistość wojenna.

Bunkier w Grabowcu to konstrukcja, która od 1945 roku pozostawała ukryta pod warstwami ziemi. Niemiecki schron Regelbau 668, czyli „standaryzowany schron” typu 668, został zaprojektowany około 1942 roku, jako rozwinięcie typu 501, stosowanego na Wale Zachodnim od 1939 roku. Był określany, jako prosty schron dla drużyny („einfacher Gruppenunterstand”) liczącej 9 żołnierzy i dowodzącego nią podoficera. Budowle tego typu były masowo wykorzystywane podczas fortyfikowania Wału Atlantyckiego od 1942 roku, a następnie również w fortyfikacjach wschodnich w 1944 roku, często w nieco zmniejszonych wersjach (Kleinstunterstand). Grubość ścian wewnętrznych wynosiła 1,5 metra.

Dodatkowo w niewielkiej odległości od Regelbau 668 znajduje się bunkier typu Ringstand 58 C „Tobruk”. To nieduży, otwarty schron przeznaczony dla jednego żołnierza obsługującego karabin maszynowy. Tego typu obiekty wykorzystywano, jako uzupełnienie większych fortyfikacji, zapewniając dodatkowe punkty obronne w systemie umocnień.

Bunkry były częścią rozleglejszego systemu obronnego, a ich historia wciąż wymaga badań. Dzięki pasji lokalnych miłośników historii: [Grudziądzkiego Stowarzyszenia Twierdza](#) i [Stowarzyszenia Miłośników Historii Kujawska Husaria](#), udało się je wydobyć na światło dzienne.

Wspólna misja - pamięć o przeszłości

Nie byłoby tego sukcesu bez zaangażowania wszystkich osób, mieszkańców oraz sołtysa Grabowca Wojciecha Wojtkowiaka, który stanął na czele tej inicjatywy. Wydarzenie miało nie tylko wymiar odkrycia archeologicznego, ale również integracyjny. Mieszkańcy dzielili się swoimi wspomnieniami, a ich opowieści stały się cennym dopełnieniem historii tego miejsca. Całość prac dokumentowała ekipa [Poszukiwaczy historii - Polsat Play](#), co pozwoli na jeszcze szersze dotarcie z przekazem do osób zainteresowanych historią. **Premiera odcinka już 1 kwietnia.**

Fortyfikacje - milczący świadkowie epoki

Bunkier w Grabowcu to jeden z wielu obiektów, które przypominają o strategicznym znaczeniu tych terenów podczas wojny. Fortyfikacje, choć dziś wydają się być jedynie relikdami przeszłości, wciąż kryją w sobie historie ludzi, którzy je budowali, przebywali w nich, walczyli lub szukali schronienia. To opowieść o ludziach, którzy przeżywali wojnę, o żołnierzach, którzy przygotowywali się do walki, o cywilach, którzy musieli odnaleźć się w dramatycznych realiach okupacji.

Dzięki takim inicjatywom historia nie jest tylko zapisem w książkach - ona żyje, przemawia i uczy.

Gmina Grudziądz z dumą wspiera działania, które pozwalają utrwalić przeszłość i uczynić ją częścią naszej wspólnej pamięci.

Dziękujemy i gratulujemy wszystkim, którzy wzięli udział w tym wyjątkowym przedsięwzięciu.